

Intervjuet av
Idar Kristiansen

KNUT i Rognveien

Den pågående urbanisering av samfunnet vårt er selvmord! I 1939 produserte vi i Nordland fylke 117 millioner, i 1974 bare 97 millioner føreheter. En nedgang på 20 prosent!

For å produsere disse førehetene, går det nå med omlag 250 000 maskinhestekrefter, med olje som energikilde. For et kvart århundre siden, da vi altså hadde betydelig større produksjon, brukte vi ikke mer enn 11000 kjøtthestekrefter, med gress som energikilde. Vi brukte i fjor 82 millioner kroner i driftsmidler, hvorav en tredjedel gikk til importert kraftfôr, resten til olje og maskiner. I 1939 klarte vi oss med 2,4 millioner kroner. I realiteten går det med tre-fire ganger så stor innsats i dag, for å oppnå et resultat som er 20 prosent dårligere!

Med nordlandsk ettertenksomhet legger fylkeslandbrukssjefen den triste status på bordet i Rognveien 1, Bodø. Det dugger av sorg inne bak runde brilleglass — men det kan også funke av humor. 65-åringen *Knut Moe* formidler gjerne begge deler, uansett om han i øyeblikket er fylkeslandbrukssjef, sosialt engasjert forfatter, eller bare rett og slett et varmhjertet privatmenneske.

— Det er gått tilbake med både folketal og muskelkraft på bygdene, sier han med begravelse i stemmen. — Brukstillet er redusert fra 23 000 til 7—8000. Hele det sosiale system holder på å bryte sammen, simpelthen fordi det er for få mennesker. Jeg mener at vårt hovedproblem i dag er nettopp dette at det er for få mennesker på bygdene og for mange i byene. For å rette på dette, må vi selvsagt ikke anvende mer maskininnsett, men derimot mer muskelinnsett. Om vi skal overleve, må vi simpelthen tilbake til mer muskelinnsett. Men jeg tror ikke at tiden ennå er moden. At den blir moden, er sikkert nok. Den modnes dag for dag. Det sørgelige er bare at når man endelig tar til fornuften, vil de som har overlevd ha en utplyndret klode å ta fatt på.

Dette ble kalt for dommedagsprofetier for bare 4—5 år siden. Men nå er det alminnelig anerkjent at det er slik.

Det naturlige kretsløp er brutt

Som du vet har vi tatt knekken på hvalbestanden. De store hvalene er jo nå så å si borte, og det ser ikke ut til at de klarer å ta seg opp igjen. Så har vi tatt knekken på en hel del fuglearter. Men verre er, at vi så å si har tatt knekken på silda. Der er nok

Om vi skal overleve, må vi tilbake til mer muskelinnsett i landbruket!

Urbaniseringen av samfunnet som pågår i dag, er selvmord!

Det er sterke og oppsiktsvekkende påstander Knut Moe, forfatter og tidligere fylkeslandbrukssjef i Nordland, har å komme med.

Men så har han også sterke og oppsiktsvekkende fakta å slå i bordet:

Mekaniseringen av landbruket i Nordland har ført til sterk tilbakegang i produksjonen.

Det går med tre—fire ganger så stor innsats i dag som i 1939, for å oppnå et resultat som er 20 prosent dårligere.

sild i fjordene, og ikke så lite heller. Det som synes å være unormalt, er at den ikke går til havs. Den hadde for sin faste syklus. Den sto inne ved kysten og i fjordene her nord og feitet seg opp. Gikk så ut i havet, sto der, og kom som gytemoden sild inn til kysten av Vestlandet. Etterpå gikk den til havs igjen.

Av en eller annen grunn synes denne syklusen nå å være brutt. Silda går ikke lenger den vanlige runden. Det finnes sild som gyter inne i fjordene her, man finner sild med rogn i seg. Men den naturlige syklusen er borte.

Grunnen til at det er blitt slik, kjenner jeg ikke. Men skal jeg gjette, må det bli at det nå er så liten sildebestand, at det ikke er nødvendig for silda å søke til havs. Den finner tilstrekkelig mat inne i fjordene. Her er mye sild i fjordene nordpå nå. Men den er stasjonær.

Torskebestanden er utvilsomt gått meget tilbake. Jeg har Lofot-statistikken for de siste 100 årene. Det går stadig nedover, men selvsagt ikke i jevn kurve. En så lang down-periode som den vi nå har opplevd, kan ikke statistikken oppvise maken til. Og det siste året var jo eksepsjonelt dårlig. Elendig!

Fjorårets kvantum var ganske bra, i motsetning til årets. Da ropte man opp om rekordår. Det var ikke noe rekordår. Det oppfiskete kvantum tilsvarte halve kvantumet i et rekordår. Rekordåret hadde vi i 1946, med 140 000 tonn, mens det i fjor ble fisket

70—80 000 tonn, og i år omlag 25 000 tonn.

Like store fangster som man hadde i fjor, hadde vi i forrige århundre, i 1870-årene, da man nesten ikke brukte annet enn jukse og line, pluss litt garn, men lite og få lenker.

Det rører seg i grasrota

— Du er ikke interessert bare i å bevare mulighetene for jordbruk og fiske, men også for at nord-norske kunstnere skal organisere seg og ta vare på sin egenart?

— Det henger sammen med synet på urbaniseringsprosessen, og det henger i sin tur sammen med et økonomisk system som forutsetter at det skal lages profitt av alt mulig.

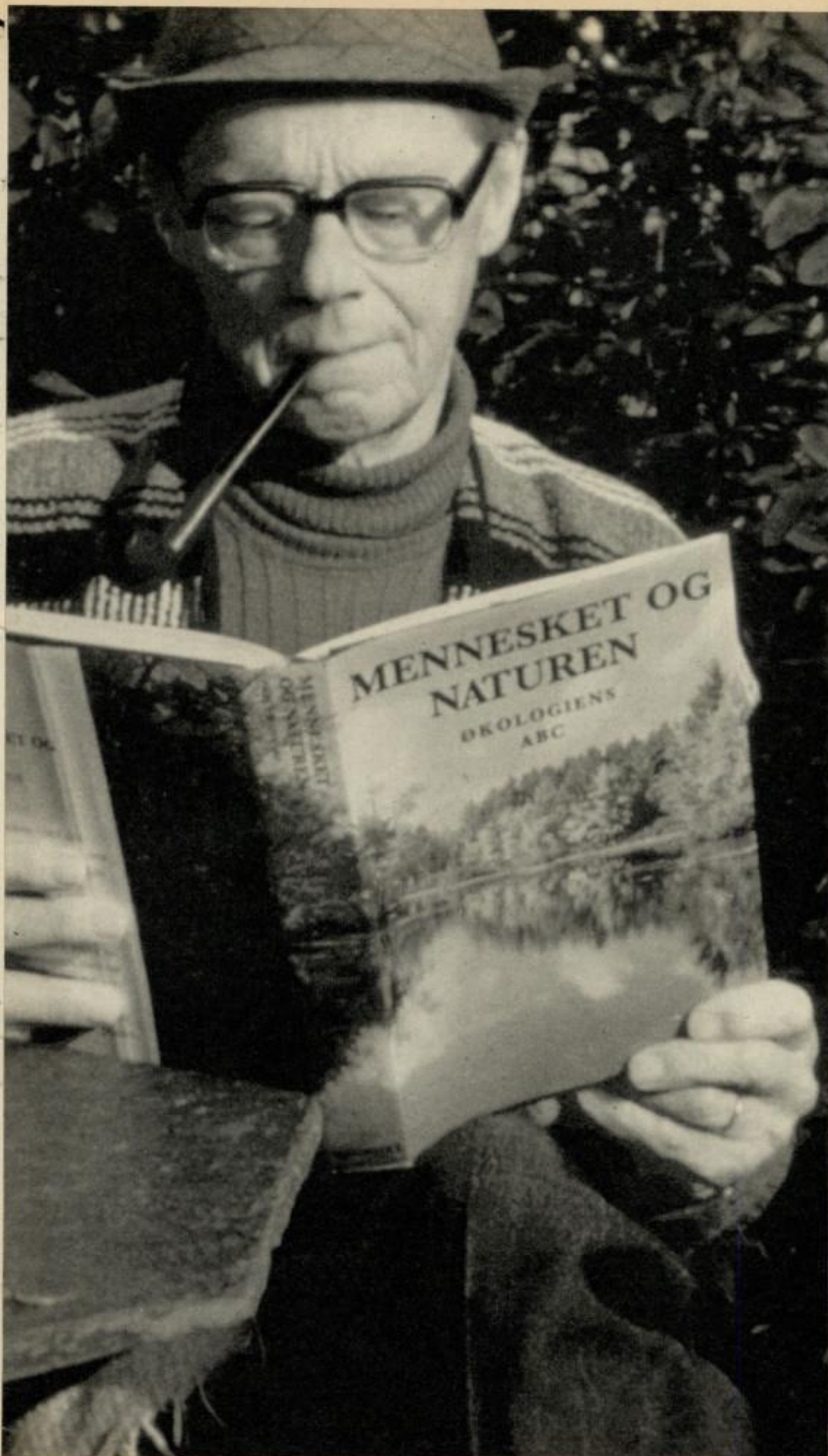
Jeg synes nok at den europeiske kunst som engang var så fremragende, er ikke riktig det den var. Den har vel mistet så meget, at vi må se om vi ikke kan greie å finne tilbake til noe opprinnelig. Det tror jeg vi har gjort.

Den bredden vi har i den siste antologien, «Nordfra 75», viser at det rører seg noe på grasrota. Men den som innbiller seg at grasrota er ensidig venstreorientert, tar totalt feil! Grasrota er like full av motsetninger som alt annet liv. Selvfølgelig!

Som forfatter debuterte jeg i 1934 på Gyldendal med en bok som het «Vi overflødige». Jeg var 24 år den gangen, og nettopp ferdig som landbrukskandidat. I den tiden var vi faktisk overflødige, og boken min var

Mennesker
i Norge ★

Knut Moe er sterkt opptatt av forholdet mellom menneskene og naturen.

en av de første dokumentarromanene her i landet.

Debuten var relativt vellykket. Men så ble det altså stille i 30—35 år. Joda, visst skrev jeg i de årene, selv om jeg også hadde annet å gjøre. Jeg drev blant annet med lokalhistorie. Bodin bygdebok tok meg 12 år. Jeg skrev på den så å si hver eneste kveld. Ved siden av hadde jeg jobben min, jeg har vært i landbruksetaten siden i 1935.

Å være landbruksfunksjonær i Nordland i 1930-årene, var herlig! Der skjedde det virkelig noe. Det var en utbyggingsperiode som vi neppe har hatt maken til. «De harde tredveårene» står i alle fall for meg i et litt annet lys, når det gjelder nord-norsk landbruk. Vi fordoblet, eksempelvis, det dyrkede areal. Det ble tatt opptil 20000 dekar med spade og spett på et enkelt år. Det er en så imponerende arbeidsinnsats som ligger bak dette tallet, at det er rent ufattelig for meg at folk kunne make den. Når de greide den, kom det av at de ikke hadde noen direkte nød hva mat angår. De produserte omtrent alt de trengte på sin egen gård. Det de måtte kjøpe, var korn.

Det var sterke, friske mennesker. Vi vet jo også at utvandrerne fra Nord-skandinavia var blant de beste som kom til Amerika. De var ikke underernærte vrak.

Aldri hungersnød i Nord-Norge

Fra i 1820—30, da potetdyrkingen slo igjennom, den slo faktisk igjennom i løpet av 10 år, så har det ikke vært hungerkatastrofer av omfang i Nord-Norge. Vi har hatt som grunnnæring sild og poteter. Et utmerket kosthold!

— Det har vært hevdet at jordbruk skulle ikke eksistere i Nord-Norge?

— En fullstendig tåpelig påstand! Vi må da huske på at det er naturen vi lever av og sammen med. Vi kan ikke tenke oss et fullstendig urbanisert samfunn i Nord-Norge. Ble det slik, hadde vi ingenting her å gjøre.

Det vi produserer i Nordland i dag, skjer ved hjelp av 40 prosent kraftfor, mot tidligere 5 til 10 prosent. Det er en veldig forverring av situasjonen. Den gangen nyttet vi alt som het beiter og fjell og skog. I vår tid har vi ikke råd til det. Det blir for dyrt. Og da må det være noe som er riv, ruskende galt, når vi ikke har råd til å nytte de reproduserbare ressurser, men er ville etter å tømme ut de lagerressursene som finnes, som f. eks. olje og malmer.

Det økologiske imperativ er det hardeste vi har. Hvis vi ikke nå begynner å innse at vi biologisk sett er en dyreart som lever i og av naturen, betyr det en katastrofe.

Jeg tror ikke at tempoet når det gjelder å legge ned bruk her nord er like stort i 1975 som det var i 1973. Jeg tror vi har nådd bunnen. Men vi skulle tatt opp igjen flere. Hva som bør gjøres, er selvsagt et økonomisk spørsmål. Det er ingen tvil om at de fleste menneskene ville foretrekke sjarken og småbruket hvis det bare var økono-

Over til side 60

«Big Tosh» og «Mr. Clean»

fra side 41

i dag som kan påberope seg dette. Det er ellers bare Steve Heighway, Jimmy Case og Brian Hall av de virkelige aktuelle spillere i dag som kan si det samme.

Penger har altså Liverpool vært nødt til å bruke for å skaffe seg de rette spillere, og en av dem heter John Toshack. Og hans karriere i Liverpool har — om ikke så veldig lang — i alle fall vært merkelig og litt dramatisk.

Ifjor skulle nemlig John selges. Liverpools gamle manager, Bill Shankly, kjøpte Ray Kennedy fra Arsenal sommeren 1974 — bare noen dager før han gikk av.

Kennedy kostet den nette sum av 200 000 pund — og ble selvsagt en trusel for John Toshack. Slik er det i dette «gamet» — man kan aldri føle seg sikker på sin jobb. John kom til Liverpool i 1971 for 110 000 pund fra Cardiff — og ble hyldet som en slags ny Roger Hunt, en goalgetter av klasse.

Og «Tosh» klarte seg bra. Lenge. Men Shankly måtte nok ha visse meninger om den sterke waliseren — og de kan neppe ha vært særlig i Toshacks favør.

Kennedy kom — og Toshack måtte gå. En realitet som John bare måtte bite i seg — bittert, men slik er det i den profesjonelle fotballspillers yrke.

Leicester var klubben som ville kjøpe Toshack — og alt var klart for en overgang. Men så skjedde det: En legeundersøkelse falt ikke særlig heldig ut for «Big Tosh». Legene fant ut at et svakt kne kunne skape problemer når som helst — og dermed avsto Leicester fra hele handelen.

Toshack ble værende på Anfield Road. Situasjonen var ytterst vanskelig for ham — Ray Kennedy blokkerte hans plass på A-laget. Dette var i slutten av august 1974 — i to kamper satt han reserve, men så dukket altså denne overgangen til Leicester opp.

Han var ute av laget helt til 14. desember — og kom med igjen etterat Liverpool hadde vært uten en seier siden 28. oktober. Mot Luton hjemme kom Toshack med — det ble seier 2-0, Ray Kennedy var skadet og det utrolige skjedde at Kennedy fikk problemer med å komme på laget igjen!

Toshack scoret nemlig flere mål — spilte godt, og den nye manager, Bob Paisley, så ingen grunn til å kjøre Kennedy inn igjen. I årets sesong har Kennedy og Toshack skiftet om å spille — de har aldri spilt sammen, dertil er deres stil og oppgave på banen for lik. Begge to er sentere — og ingenting annet. I skrivende stund har ryktene begynt å gå om at Paisley vil selge Kennedy — men sannsynligvis har han liten lyst til det.

Toshacks store forse er uten tvil luft-duellene. I høyden er han suveren og han har scoret en lang rekke mål med hodet. Han har spilt flere kamper for Wales — og han priser seg lykkelig i dag for at det aldri ble noe av den overgangen til Leicester. Liverpool er en bedre klubb å være i enn Leicester — som alltid synes å måtte slite for å berge plassen i 1. divisjon.

Om sin posisjon sier Toshack: — I

Liverpool er det slett ingen skam å bli satt ut av laget. Du vet at mannen som overtar plassen din er like god som deg selv.

John har funnet seg godt til rette i Liverpool — som de fleste andre, og hans største ønske er selvsagt å få lov å fortsette å spille for dem. Et problem han alltid har dratt med er at han ikke synes å kunne holde formen oppe over en lengre periode — han har en tendens til plutselig å miste helt scoringsteften, for så plutselig igjen å slå til for fullt.

Men så lenge Paisley har to brukbare sentere er det egentlig intet stort problem — Paisley må bare sørge for at begge holder interessen og humøret ved like.

(Neste uke:

VI MENN spesialintervjuer
KEVIN KEEGAN.)

Innta Trondhjem eller dø!

fra side 55

ordren virket som «en troilddryck på Armfeldt och hans män».

Med all kraft forsøkte generalen å skaffe mat til sine styrker, de syke ble brakt til skansene og forlagt der, disiplinen ble strammet inn og den 27. oktober kom marsjorden:

«I morgon bitti marcherar armeen med högre flygeln framst och alla truppförband efter deras anviste ordning.»

Krigen var i gang igjen.

Armfeldt var glad i krigslist, men ikke alltid like heldig. Denne gangen sendte han ut et rykte, om at svenskene hadde gått opp felttoget og ville ta tilbake til Jämtland for å slukke sine sår og komme til krefter igjen.

Nei, han ville gå over åsene, holde seg vekk fra fjorden og komme ned ved Hegra gjennom Markabygda og Skjelstadmarka, videre skulle han rykke fram innenfor brattkleivene ved fjorden mellom Stjørdal og Hell og storme fram mot Trondhjem.

En god plan — og den minste motstands vei.

Men nei. Nordmennene var på vakt. Den norske øverstkommanderende Budde tok ingen sjanser. Han trakk styrkene tilbake fra øyene i Trondhjemsfjorden og tok dem inn til byen, hurtigst mulig.

Det ble et kappløp mot byen. Armfeldt var heldig, Stjørdalselven frøs til og kavaleriet kunne komme over uten store anstrengelser.

Deretter bar det opp gjennom Mostadmarka og bare et par dager senere sto karolinerne endelig foran byen, bare noen timer etter at Budde hadde klart å samle sine styrker innenfor

«murene» — det vil si forsikringsingene langs elven og i Kristiansten festning.

Allerede den 6. november sto Armfeldt foran byen med hele sin svenske armé, utsultet, trett, sliten, desimert av sykdom og nød, men fremdeles kamplysten. Oppgaven var snart fullført, endelig skulle det komme til kamp og felttoget kunne avsluttes — med seier for de svenske faner.

Svenskene sto på høyden bak Bakke gård og med fortroppene plassert langs Nidelva. Mange hus i utkanten sto i flammer — Budde hadde skånselløst satt fyr på husene slik at de ikke skulle tjene svenskens sak.

Nok en gang ble været en god norsk alliert. Det begynte å regne igjen, uavbrutt, og frose veiene gikk opp, kanonen sank ned i gjørmen, selv kavaleriet måtte stanse opp og Armfeldt måtte vente, vente nok en gang på forsyninger.

Han spaserte fram og tilbake, fram og tilbake på gulvet på en gård ved Malvik der han hadde tatt inn. Skulle han gå til stormangrep og bli ferdig med jobben? Nei, artilleriet var forsinket, troppene utsultet, sykdom herjet i rekkene, og regnet øste ned. Dessuten hadde nordmennene fått tid på seg til å forsikre seg under festningen og langs elven — det ville bli for dyrt.

Men Armfeldt visste at Budde og hans offiserer hadde overvurdert hans styrke — det kunne utnyttes, sette skrekk i livet på nordmennene, bløffe dem.

Og han slo et par nye slag over gulvet. Bare det ikke kom en ny ordre fra Hans Majestet på vei mot Østfold — bare han fikk litt tid ...

Men ordren kom.

Gå til angrep — genast!

Den 8. november hadde Budde, den norske øverstkommanderende, fått vite at en svensk styrke hadde marsjert opp mot Tiller ved Nidelven. Han sendte sin brok av sted med 50 dragoner for å rekognosere, men da avdelingen skulle retirere, hadde svenskene sperret veien.

Svenskene anbefalte unge Budde å overgi seg, men offiseren svarte:

— Jeg har ikke lært å ta meg til fange, men å slåss!

Og hans avdeling slo seg gjennom de svenske rekkene. En nordmann ble drept og åtte tatt til fange.

Imens bygget Armfeldt opp angrepet mot Trondhjem. Kongens ordre skulle følges til punkt og prikke.

Han tenkte vel i sitt stille sinn at det var lett nok for «hjaltonkongen» å sitte nede i Strömstad og gi ordre til å ta Trondhjem og Trøndelag i en jafs eller to!

(Forts. neste uke)

— På den annen side, så misunner jeg ham faktisk den gleden han har over sitt arbeid.

Knut i Rognveien

fra side 51.

misk like fordelaktig som å være i industri eller andre såkalte næringer.

— For noen år siden ble det påstått at gulrota nordfra var så meget bedre enn gulrot fra mer sødlige trakter. Finnes det noe grunnlag for å hevde dette?

— Ja, sier vi! Men jeg tror det ikke! Det der er uhyggelig komplisert som alt annet når det gjelder biologi. Det eneste som kanskje kunne tenkes, var vel at gulrota her nordpå hadde mer av aromatiske stoffer, av smaksstoffer.

— Er det tilrådelig å spise måkeegg i 1975?

— Nord-Atlanteren er kanskje det havområdet som er minst forgiftet, om vi ser saken i global målestokk. Jeg tror ikke vi er kommet så langt at vi ikke her skulle våge å spise måkeegg. En annen sak er at måkene har mistet sine naturlige fiender, og er blitt litt av en landeplage.

Voldsom elgbestand

Sammenlign forresten med elgen. Vi har jo en voldsom elgbestand, som brer seg lenger og lenger nord. Sammenhengene her har Arvid Sveli jo redegjort grundig for i VI MENN. Elgen har også mistet sine naturlige fiender. Hertil kommer den skogkulturen man driver, som gir elgen utmerkede beitemuligheter. En rekke andre forhold kommer selvsagt også inn. Et slikt økosystem har forgreninger til alle sider.

— Kan en årsak til at fjordfisket er gått så tilbake, foruten rovfisket også være at det siver ut en mengde giftstoffer til fjordene fra landbruket?

— De giftstoffene som kommer fra landbruket, er i Nordland ubetydelige. Vi har så lite dyrket jord i forhold til hav. Derimot kommer det en god del næringsstoffer, på grunn av at vi bruker så mye kunstgjødsel. Det kan vel tenkes at dette er med på å forstyrre balansen. Men dette er altfor vanskelig for meg!

En egenartet levemåte

— Du nevnte at der for kunstnerne gjelder å finne tilbake til det opprinnelige, en nord-norsk egenart. Hvilke forhold har skapt denne egenarten?

— Det viser seg at den nord-norske levemåten er egenartet i seg selv. Den ligner litt på den vestlandske levemåten, men absolutt ikke på den østlandske. Samspillet mellom å være pendler og fastboende i landsdelsmålestokk — sammenlign tidligere tiders Lofot-fiske! — er påtagelig. Fiskerne pendlet helt nede fra Vestlandet opp til Kola-halvøya og Ishavet. Dette måtte føre til en helt annen kulturform enn på bondelandet, og førte til en hektisk utveksling av tanker og meninger. Hertil kommer at i gamle dager hadde fiskerne mer av landlige enn de har nå. Da var det gammel tradisjon at det skulle fortelles historier. Og disse historiene har eldgamle retter. Man kan tydelig finne samme måte å ordlegge seg på som i sagaen. Og de har en utpreget sans for dramatik.

Jeg synes vi her nord har forfattere som er virkelig lovende. Jeg tør vel ikke nevne navn. Men det kom en økologisk inspirert bok fra Finnmark

Over til side 53

Fort. fra side 60

siste høst. Det var en meget god bok, selv om den vel aldri kan bli noen populær lesning. Dertil var den for trist. Det er alltid trist når man opplever svart hav!

Nordnorsk Forfatterlag

— Dere har etablert noe dere kaller Nordnorsk Forfatterlag?

— Det er Magnar Mikkelsen som er far til laget. Han hadde vært i Finland og så noe slikt der borte. Så greide han å skaffe penger fra Kulturfondet, slik at vi fikk til det første møtet på Kjerringøy. Det er snart fire år siden. Foreløpig er vi ikke mer enn vel 30 medlemmer. Vi har ikke vært så hissig på å tegne inn nye, ganske enkelt av den grunn at vi må komme sammen av og til. Og de som skal møte, må ha litt godtgjørelse, og det har vi ikke penger til om vi ble 50—60. Det er en av grunnene. For det andre haster det ikke å bli mange. Det er bedre at de som er, virkelig er aktive. Men her er flere hundre mennesker i Nord-Norge som er skrivende.

Vi har til nå gitt ut fire bøker, og er faktisk allerede et nord-norsk forlag. Likeså har vi første nummer av et tidsskrift som skal hete «Frostrosen» under arbeid. Men vi har planer om å komme inn under innkjøpsordningen, slik at vi skal kunne arbeide på like vilkår med de øst-norske forlagene. Det er s'gu ikke lett å få til!

Å skaffe startkapital blir neppe det verste. Det verste blir nok å få til lønnsomhet i driften. For å komme inn under innkjøpsordningen, må vi imidlertid ha en viss produksjon, større enn vi makter i dag. 8 titler for året. Manuskripter ble det neppe noen mangel på.

Fra debatter i Forfatterforeningen vet vi at Knut Moe kan formulere ganske markante meninger. Slik også nå.

— Jeg kunne ha lyst til å slå i hjel alt som heter kapitalister, sier han, og ser alt annet enn blodtøstig ut. — Men jeg tror jo ikke at det ville bringe oss direkte til himmelriket!

Marxisme i seg selv er ingen løsning. Det er noe urimelig å forlange at Karl Marx for 130 år siden skulle vite noe om økologi. Det var det ingen som gjorde.

Vår tids imperativ krever imidlertid av oss at vi setter oss inn i de økologiske problemene. Siden får vi finne fram til en politikk som er i overensstemmelse med de økologiske lover. Og da kommer vi sannsynligvis fram til et samfunn som er antikapitalistisk!

Ingen kommentarer, Knut Moe. Men tillat et par små strofer fra Randi Stenmarks dikt «Fiskeren» i «Nordfra 75».

Han nevnte aldri for jeg
fiskerigrense brukstap
leveringsstopp
redningsbragder forlis
angst
når din vinglete vandring
stanset ved sløvebenken (spurte du?)

(«Hva koster fisken?») du løfter
en velvoksen skrei
«Nei bare du å ta han
Æ regne ikke i gram»)

Heller ikke Knut Moe tilhører den flokken som regner i gram. Han er raus som Lofothavet i 1946. Selv om han godt nok kan den kunsten å stikke fingeren i jorda. ■

VI MENN

Neste uke:

VI MENN gir deg kvalitetsreportasjer hver uke

Når kommer vannmannen?

«Undervannsmennesket» som kan ånde med væske i lungene istedenfor luft, er i ferd med å bli til virkelighet. Vitenskapsmenn har i en årrekke drevet forsøk som trosser fysiologiens lover, og det ser ut til at mennesket kan overleve — iallfall i noen timer — ved å «puste» inn væske, og det vil kunne oppholde seg på store havdyp uten å generes av trykket.

Forsøkene har også medisinsk betydning — «lungwask» er allerede en benyttet metode rundt om på sykehusene.

Baronen av Lappland

Alt er frodig ved denne mannen — skjegget og barten, humoren, språket. Og rundt seg på de små jordflekkene har han skapt en frodighet som det ikke finnes maken til i finsk Lappland. Paavo von Pandy har fått selve ødemarken til å blomstre.

Sterk mann i rullestol

Guvernør George Wallace var forlenget beryktet over hele verden som en av USAs mest innbitte rasehatere da han kjempet for å bli nominert som demokratens presidentkandidat i 1972. Demagogen fra Alabama kunne blitt en farlig motstander for Richard Nixon — hadde det ikke vært for fem pistol-skudd.

I dag sitter Wallace i rullestol, lam fra livet og ned etter attentatet, men han er mektigere enn noen sinne. Denne «politikkens Frankenstein» behersker bedre enn noen annen kunsten å spille på frustrerte middelklasse-amerikaneres laveste instinkter. Vil det bringe ham helt til Det hvite hus?

49 døgn på tomme oljefat

John Bakkmyrs liv som krigsseiler er en lang rekke av tragedier, men midt oppe i tragedien var han en heldig mann. To ganger ble han torpedert av tyske raidere. «Moldanger» og «Høegh Silverdawn» gikk ned, og mange menn med dem.

Men John Bakkmyr berget livet — begge ganger på en flåte. Det skal sterk optimisme til for å holde ut i 49 døgn i Nord-Atlanteren på en flåte laget av tomme oljefat, og 11 døgn i Det indiske hav hvor sjansene for å bli oppdaget var minimale.

Fra slitets og hverdagsbragdernes utkant-Norge

Arvid Sveli er ikke noe nytt navn for VI MENNs lesere. Gjennom sine beretninger om mennesker og natur i Sør-Helgeland har han gitt oss så mye. Nå er det Arvid selv det skal fortelles om, han som selv har sine røtter i det slitets og hverdagsbragdernes utkant-Norge han har fortalt så mesterlig fra i VI MENN og nå i sin bok «Til Åbjørns kilder».

De møter skogskaren, jegeren, naturvernere og skribenten her i bladet neste uke.

Lensmann i tre stammers rike

Tre stammer, tre språk, tre folkelyster møtes i Lyngen. Å være lensmann i dette store og vidstrakte distriktet byr på mange slags utfordringer. Ivar Rivertz kan se tilbake på 40 års tjenestetid, med mange dramatiske opplevelser på fjell og vidde. Blokade, slagsmål, ja til og med regulært opprør mot øvrigheten har han måttet hanske med, foruten jakt på reintyer og flyktingetransport under krigen. Og ved siden av alt dette har han fått tid til å plante 295000 trær!

De møter Ivar Rivertz i VI MENN neste uke!